

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
**Direcció General de Dret
i d'Entitats Jurídiques**

Memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades a l'Avantprojecte de Llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya

Aquesta memòria s'elabora per donar compliment a l'article 36 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, pel que fa a la necessitat d'acompanyar els avantprojectes de llei, entre d'altres, amb una memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades que inclogui un informe d'impacte pressupostari, un informe d'impacte econòmic i social, un informe d'impacte normatiu i un informe d'impacte de gènere.

1.- ANÀLISI DEL CONTEXT I IDENTIFICACIÓ DE LES OPCIONS DE REGULACIÓ

1.1. Identificació del problema

a) Definició de la naturalesa i l'extensió del problema

Des de l'aprovació dels diversos llibres que conformen el Codi civil de Catalunya (d'ara endavant CcC) s'han produït diversos fets que constaten la necessitat d'actualitzar la norma civil, com són l'evolució de la societat, els canvis legislatius en dret comparat, així com altres situacions en què la doctrina i la pràctica jurídica han destacat que convé oferir noves respostes.

A continuació s'exposen els problemes esmentats classificats per matèries:

1) Donar compliment al principi d'igualtat entre dones i homes

La realitat social demana canvis per l'assoliment de la igualtat entre dones i homes que cal reflectir en l'ordenament jurídic. D'una banda, el CcC actual no recull el principi d'igualtat entre dones i homes com a disposició de caràcter informador i, de l'altra, el llenguatge que utilitza no sempre és respectuós amb el gènere ni dona prou visibilitat a la dona.

Les disposicions del CcC que regulen les persones jurídiques tampoc contenen normes que tendeixin a promoure la igualtat entre dones i homes, ni a la paritat de gènere en els seus òrgans de govern i de representació, tal com sí que succeeix en altres àmbits de la realitat social i política.

2) Evitar situacions discriminatòries que afecten la dona en matèria de filiació i altres àmbits

En matèria de filiació cal reconèixer que la regulació actual del CcC va suposar un pas important en el reforçament del paper de la dona, atès que s'hi va incorporar un precepte que

Pau Claris, 81
08010 Barcelona
Tel. 93 316 41 00
Fax 93 316 41 33
justicia.gencat.cat/entitatsjuridiques

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 1 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

estableix que la prova de les relacions sexuals de la mare amb un home diferent al demandat durant el període legal de concepció no és suficient per destruir la presumpció de paternitat (*exceptio plurium concubentium*). Tanmateix, aquesta regulació no és suficient, ja que encara s'hi poden detectar matisos discriminatoris cap a la figura de la mare. Encara que només sigui una qüestió formal i d'aparença, el fet que es dediqui un lloc sencer a les relacions sexuals de la mare amb altres homes, i no s'inclogui com un apartat més dins de l'article ja existent de les presumpcions de paternitat, es pot considerar discriminatori.

El fet que per determinar la filiació es faci referència expressa a les diverses relacions sexuals que ha pogut mantenir la mare en el període de concepció també representa un motiu de discriminació de la dona.

Un altre problema important és que la normativa actual no regula els efectes de la negativa a la prova biològica per tal de determinar la filiació. Malgrat que la jurisprudència ha reconegut el supòsit que la filiació biològica es pugui determinar encara que la persona demandada es negui a sotmetre's a la prova corresponent, aquest supòsit no ha estat recollit legalment.

Un altre aspecte a destacar és que a l'article 212-7 del CcC, que regula les decisions sobre el propi cos, es troba a faltar la menció expressa sobre la decisió de la dona en la interrupció voluntària del seu embaràs en les condicions que determinin les lleis, de la mateixa manera que sí que es preveuen en l'esmentat precepte les decisions de les persones sobre les qüestions que puguin afectar la seva dignitat, integritat i benestar físic i mental i, en particular, pel que fa al propi cos i a la salut reproductiva i sexual.

3) Implementar el principi de capacitat jurídica de totes les persones

La Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat de 13 de desembre de 2006, que va entrar en vigor el 3 de maig de 2008, suposa un abans i un després respecte del tractament i la regulació de la capacitat. La Convenció estableix un mandat que, malgrat el temps transcorregut, pel que fa a la normativa del dret privat a Catalunya, encara no s'ha fet efectiu.

La Convenció reconeix la capacitat jurídica de totes les persones mentre que el CcC encara es refereix a la incapacitat, que comporta connotacions pejoratives i discriminatòries i s'aparta del principi d'igualtat entre les persones, inherent a la persona física des del naixement, sigui quina sigui la seva situació i les seves condicions.

Cal modificar aquestes referències que, en ocasions, inclouen persones que únicament requereixen mesures de suport però que tenen prou capacitat per dur a terme la major part dels seus actes. En aquest sentit, és necessari regular l'exercici dels drets civils de les persones sempre d'acord amb la seva capacitat natural així com adoptar les mesures de suport necessàries de manera temporal i restrictiva.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

4) Augmentar les garanties sobre l'autonomia de la persona en l'àmbit de la salut

La regulació actual del CcC en relació amb l'autonomia de la persona en l'àmbit de la salut és exhaustiva, però certs preceptes resulten imprecisos, cosa que dificulta l'exercici del principi de lliure decisió de la persona.

Aquesta imprecisió s'observa en aspectes com la revocació del consentiment informat i la revocació en el document de voluntats anticipades, així com en l'àmbit de la confidencialitat en el dret a la informació sobre la salut.

També s'observen mancances en el cas que la persona no pugui decidir, atès que en la regulació actual no queda prou clar que totes les accions que es realitzin per part de les persones designades per suplir la voluntat d'aquesta persona que no pot decidir, o per part del jutge, tinguin com a objectius la salvaguarda dels interessos d'aquella persona, de la seva dignitat i de la seva voluntat.

En relació amb les situacions d'internament, no queda suficientment clar que, per damunt de tot i amb caràcter previ a qualsevol actuació, sempre que sigui possible, ha de prevaldre el consentiment de la persona. No es remarca suficientment que l'internament és una situació límit de caràcter excepcional.

5) Clarificar la possibilitat que les persones jurídiques públiques puguin constituir fundacions

La regulació actual indueix a confusió sobre els requisits que han de complir les persones jurídiques públiques per poder constituir fundacions.

6) Reforçar la posició de la persona hereva

En la regulació actual del CcC la persona hereva es pot trobar desprotegida, o si més no en una situació d'inferioritat, respecte d'altres figures successòries. En l'àmbit internacional, nombroses legislacions sobre dret privat han experimentat modificacions recents que tendeixen a reforçar la figura de la persona hereva respecte a institucions com la llegítima, els supòsits de desheretament i l'acceptació de l'herència.

Respecte a la llegítima, determinats fenòmens socials, com l'envelliment progressiu de la població i els canvis en els models de família, han provocat una pressió de caràcter internacional sobre el legislador en relació amb aquesta institució, que comporta fins i tot la defensa de la seva supressió. Si bé les reformes de la legislació civil dels països del nostre entorn no la supimeixen, sí que en redueixen el seu abast.

La regulació actual comporta, en certs aspectes, avantatges per a la persona legitimària respecte de la persona hereva. Per exemple, en el cas que una de les persones progenitores de la persona hereva que sigui legitimària no adquireixi la seva meitat de la llegítima, l'altra persona progenitora veu incrementada la seva part amb aquesta meitat.

La regulació actual tampoc recull algunes solucions que podrien beneficiar la persona hereva en relació amb la llegítima, com són la possibilitat de pagar la llegítima en part amb diners i en

3

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 3 de 23

71

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

part amb béns, permetre ajornar el seu pagament o bé facilitats a l'hora de l'acceptació de l'herència. Pel que fa al termini de prescripció de l'acció de reclamació de la llegítima, es considera massa llarg i perjudicial per a la persona hereva, cosa que pot crear certa inseguretat jurídica.

El CcC actual tampoc regula el maltractament psicològic com a causa de desheretament, tal com sí que fa en relació amb la violència física. L'evolució de la realitat social fa necessària la incorporació d'aquesta causa de desheretament de forma expressa.

Respecte a l'acceptació de l'herència, la regulació actual del CcC exigeix una responsabilitat massa àmplia a la persona hereva pels deutes i les càrregues de l'herència, que s'han de satisfer amb els béns d'aquesta i amb tot el seu patrimoni, així com la confusió de patrimonis. Aquesta regulació no protegeix suficientment la figura de la persona hereva, tant si accepta l'herència purament i simple com si ho fa a benefici d'inventari.

Finalment, cal tenir en compte que els terminis de prescripció de les accions de reclamació de la llegítima i el seu suplement i de la quarta viudal no són homogenis, tot i que el fonament per fixar-los ha de ser comú.

7) Potenciar la mediació i altres mitjans de resolució alternativa de conflictes

Actualment, el coneixement de la mediació com a mètode alternatiu de resolució de conflictes continua essent escàs. En les relacions juridicoprivades, les parts i els professionals opten majoritàriament per la judicialització dels conflictes en lloc d'intentar la mediació. S'obvien, així, els avantatges acreditats d'aquest mètode com ara la minoració dels costos emocionals, així com l'increment de la implicació i de la responsabilitat de les parts en la resolució del conflicte i l'augment de l'eficàcia en l'execució dels acords assolits, com també l'estalvi de temps i econòmic.

8) Protecció dels animals en l'àmbit del dret civil, d'acord amb la seva especificitat i la seva condició d'éssers vius

La regulació actual del CcC, relativa als drets reals, ja estableix expressament que els animals no es consideren coses i els atorga la protecció de l'ordenament jurídic. Tanmateix, és convenient un reconeixement més intens d'aquesta especificitat així com del caràcter merament instrumental d'aplicació de les normes relatives al règim jurídic dels béns quan es tracta d'animals.

En aquest mateix àmbit es troba a faltar la definició d'"animal" als efectes de l'aplicació del dret civil.

9) Regular la penyora flotant

La penyora és una garantia real sobre un bé moble que constitueix una alternativa a la hipoteca, que és la garantia real immoble per excel·lència. Amb l'aprovació del llibre cinquè del CcC es va eliminar la regulació de la penyora flotant, que sí que estava prevista a Llei 19/2002, de drets reals de garantia. Aquesta exclusió comporta que a Catalunya no es pugui utilitzar aquesta garantia, de manera que no és possible constituir penyores de manera successiva a

4

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 4 de 23

72

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

favor del mateix creditor sense haver-les de constituir individualment i per a cada acte jurídic, provocant que els costos siguin més elevats i el procediment menys àgil.

10) Garantir la celebració de reunions per videoconferència de les persones jurídiques de dret privat regulades pel CcC

Durant el període de l'estat d'alarma derivat de la Covid-19, s'ha constatat que les persones jurídiques que no havien previst expressament en els seus estatuts la possibilitat de celebrar reunions per videoconferència o altres mitjans de comunicació a distància, s'han trobat amb dificultats i incerteses per continuar funcionant. Aquesta situació, que s'ha resolt de manera temporal, caldria que es resolgués de manera definitiva en el CcC.

b) Identificació de la població afectada, de forma directa i indirecta

La població afectada varia en funció de cadascun dels àmbits que són objecte d'aquesta modificació legislativa:

- Aplicació del principi d'igualtat entre dones i homes

Afecta la situació de la dona en el marc de la societat actual i en els diversos àmbits que tracta l'Avantprojecte de llei. Concretament implica la necessitat d'utilitzar un llenguatge no discriminatori en el CcC, l'obligatorietat de la paritat en les persones jurídiques del sector públic, el reconeixement de la decisió sobre el propi cos pel que fa a la interrupció voluntària de l'embaràs i el tractament de les relacions sexuals de la mare pel que fa a la determinació de la paternitat.

- Filiació

Afecta essencialment la mare així com també el pare, el fill o filla i els reclamants d'una acció de filiació i també els professionals del dret i els jutges i magistrats.

- Capacitat de les persones

Afecta la ciutadania en general i les persones amb discapacitat i els seus familiars en concret, també els professionals del dret i els professionals de la salut.

- Dret successori

Afecta les persones que formen part d'una relació successòria com el causant, la persona hereva i la persona legitimària així com també els professionals del dret i els jutges i magistrats.

- Potenciació de la mediació i altres mitjans de resolució de conflictes

Afecten les persones que són part directament o indirecta d'una relació jurídica que sigui objecte d'un conflicte que s'hagi de resoldre. Afecten els professionals de la mediació, els col·legis professionals afectats, els professionals del dret i els jutges i magistrats.

5

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 5 de 23

73

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- Autonomia de la persona en l'àmbit de la salut

Afecta les persones que exerceixen els seus drets en l'àmbit de la salut, essencialment pel que fa al dret a prendre decisions i a ser informades. També les persones que han d'assistir aquestes persones per tal que exerceixin els seus drets. Igualment, afecta els professionals de la salut i els professionals del dret.

En cas d'internament, afecta les persones internades, professionals del dret i els jutges i magistrats.

- Persones jurídiques públiques

Afecten les persones jurídiques públiques catalanes, que podran constituir fundacions sense necessitat que en formin part persones privades.

- Animals

Afecten els animals i els seus titulars així com els professionals del dret i els jutges i magistrats. També afecten la societat en general, per la consideració social dels animals.

- Penyora

Afecten la societat en general per la incidència en el tràfic econòmic, les persones creditora i deutora que estableixen la penyora com a garantia de les seves transaccions i els professionals del dret.

- Possibilitat de celebrar reunions per videoconferència dels òrgans col·legiats de les persones jurídiques regulades pel CcC

Afecten les persones jurídiques catalanes i les persones beneficiàries de les activitats que desenvolupen aquestes entitats.

c) Detall de les causes que motiven la intervenció

Les causes que motiven la intervenció es poden classificar en atenció a diversos aspectes:

- Igualtat entre dones i homes

Es fa necessari que l'ordenament jurídic reflecteixi els canvis socials relatius a la conscienciació de la igualtat de gènere així com l'adaptació del dret civil català a les legislacions dels països del nostre entorn.

- Determinació de la filiació

La Llei 25/2010, de 29 de juliol, del llibre segon del CcC, estableix una regulació rigorosa de la filiació, que des d'un punt de vista tècnic i social aconsegueix els objectius d'una legislació

6

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 6 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

moderna però és necessari perfilar certs aspectes i superar matisos que encara suposen una clara discriminació de la figura de la mare.

— Capacitat de les persones

La Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat, de 13 de desembre de 2006, que va entrar en vigor el 3 de maig de 2008 estableix la necessitat d'incorporar el seu mandat mitjançant modificacions de la legislació civil.

Es tracta d'una demanda de la societat que ha assolit un bon grau de conscienciació respecte al tractament de les discapacitats i al reconeixement de la capacitat per totes les persones. També és una demanda dels diferents col·lectius que representen les persones amb discapacitat.

L'adaptació del CcC a la Convenció de Nova York s'haurà d'abordar d'una manera exhaustiva i expressa, en un moment posterior a aquesta iniciativa legislativa, en el marc d'un procés participatiu ampli, capaç de recollir les demandes dels agents socials implicats. Això no impedeix una modificació de l'actual CcC, encara que sigui parcial, que elimini les referències a la incapacitació i que estableixi mesures de suport per tenir en compte la voluntat de la persona en la presa de decisions que l'afectin. En resum, és convenient incorporar al CcC amb la màxima urgència i determinació els principis rectoris en matèria de capacitat i exercici dels drets, vigents des de la ratificació de la Convenció de Nova York.

— Reforç de la figura de la persona hereva

La necessitat de reforçar la posició de la persona hereva afecta les institucions de la llegítima, el desheretament i l'acceptació de l'herència.

L'actualització consisteix en afavorir la persona hereva en detriment del legitimari, amb la possibilitat de pagar la llegítima en part amb diners i en part amb béns o permetre ajornar el seu pagament. Això implica una debilitació de la posició del legitimari sense arribar a suprimir la figura de la llegítima tal com s'ha produït en el dret comparat. Es tracta d'una demanda que respon a determinats fenòmens socials, com l'envelliment progressiu de la població i els canvis en els models de família.

Respecte al desheretament, el llibre quart del CcC ja va ampliar els supòsits de les causes d'indignitat successòria, que abans es limitaven al cas de causar la mort, a la violència familiar i de gènere i als delictes greus de lesions, contra la llibertat, tortures, integritat moral o contra la llibertat sexual, així com delictes contra els drets i deures familiars. L'Avantprojecte de llei va més enllà i incorpora com a causa de desheretament el maltractament de caràcter psicològic, en consonància amb la realitat actual recollida en diverses legislacions sectorials, com la regulació de la violència de gènere o la d'assetjament laboral.

En el cas d'acceptació de l'herència, es constata la necessitat de regular solucions que protegeixin la persona hereva, atès que la sensibilitat social actual demana acotar i limitar en determinats casos la responsabilitat de l'hereu pels deutes i les càrregues de l'herència (responsabilitat ultra vires) o la confusió de patrimonis de l'hereu.

7

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 7 de 23

75

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Pel que fa als terminis de prescripció de les accions de reclamació de la llegítima i el seu suplement i de la quarta vidual, actualment són dispars i, tenint en compte que el fonament per determinar-los és el mateix, cal unificar-los.

- Potenciació de la mediació i altres mitjans de resolució de conflictes

La Resolució del Parlament Europeu, de 12 de setembre de 2017, sobre l'aplicació de la Directiva 2008/52/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2008, sobre certs aspectes de la mediació civil i mercantil, inclòs l'àmbit del Dret de família, fa una recomanació als estats membres en el sentit d'intensificar esforços per fomentar i conscienciar el recurs a la mediació en litigis civils i mercantils. El 26 d'agost de 2016, de conformitat amb l'article 11 de la Directiva, la Comissió Europea va emetre un informe sobre la seva aplicació en el qual es posava clarament de manifest que, si bé la mediació era beneficiosa generalment en matèria civil i mercantil, ho era encara més en l'àmbit del dret de família, on podia crear un ambient constructiu per a les negociacions i garantir un tracte just entre els progenitors.

- Autonomia de la persona en l'àmbit de la salut

Seguint la línia de reforçar l'autonomia de les persones per prendre decisions i expressar la seva voluntat, es fa necessari reforçar el dret a la informació i a la decisió que tenen les persones destinatàries de qualsevol intervenció en l'àmbit de la salut. Per als casos en què les persones no puguin comprendre i expressar la seva voluntat, es reforcen els mecanismes per respectar la voluntat expressada amb anterioritat.

- Constitució de fundacions per part de persones jurídiques de dret públic

Seguint l'evolució del sector fundacional català i de la normativa estatal, es fa necessari revisar la constitució de les fundacions per part de les persones jurídiques públiques, alliberant-les de la interpretació que es fa fins ara d'haver de concórrer amb almenys una persona privada per a poder-les crear.

- Protecció dels animals

Es tracta d'un canvi de consciència social en relació amb la protecció dels animals que afecta la matèria civil relativa als drets reals. Aquesta matèria és objecte d'anàlisi i de debat en la majoria de països del nostre entorn, com ara Suïssa i França. La modificació normativa recull la línia jurisprudencial recent en aquesta matèria.

- La penyora flotant

La Llei 22/1991, de 29 de novembre, de garanties possessòries sobre cosa moble, va regular de forma extensa la figura de la penyora, incorporant qüestions desenvolupades per la doctrina i la jurisprudència, tot adaptant-se a les exigències socials i econòmiques del moment.

Aquestes mateixes demandes varen impulsar la revisió del marc legal dels drets reals de garantia i es va substituir la Llei esmentada per la Llei 19/2002, de 5 de juliol, de drets reals de garantia. Finalment, i d'acord amb el principi de codi obert, la Llei 5/2006, de 10 de maig, del llibre cinquè del CcC, incorporà la legislació anterior al seu capítol novè però en deixà fora,

8

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat
d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 8 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

entre d'altres aspectes, la penyora flotant. Aquesta exclusió comporta que a Catalunya no es pugui utilitzar aquesta garantia, de manera que no serà possible constituir penyores de manera successiva a favor del mateix creditor sense haver-les de constituir individualment i per a cada acte jurídic, provocant que els costos siguin més elevats i el procediment menys àgil.

- Reunions per videoconferència dels òrgans de les persones jurídiques de dret privat regulades pel CcC

Durant el període de l'estat d'alarma derivat de la Covid-19, s'ha constatat que les persones jurídiques que no havien previst expressament en els seus estatuts la possibilitat que els seus òrgans celebressin reunions per videoconferència o altres mitjans de comunicació a distància, s'han trobat amb la dificultat de continuar funcionant i d'exercir les seves activitats.

Moltes d'aquestes entitats han hagut de continuar funcionant per satisfer les necessitats bàsiques de la societat catalana. Tanmateix, en aquells casos en què els estatuts no preveïen la possibilitat de celebrar reunions per videoconferència o altres mitjans de comunicació, s'han generat molts dubtes i incerteses sobre la validesa dels acords adoptats en l'estat excepcional d'emergència sanitària. Finalment, l'article 4 del Decret llei 10/2020, de 27 de març, pel qual s'estableixen noves mesures extraordinàries per fer front a l'impacte sanitari, econòmic i social de la COVID-19, modificat pel Decret llei 26/2020, de 23 de juny, de mesures extraordinàries en matèria sanitària i administrativa, ha adoptat solucions temporals que han pal·liat aquestes dificultats i que ara cal regular de manera estable en el CcC.

d) Evidències empíriques que contextualitzen el problema

- Respecte a la igualtat de gènere, en són evidències el llenguatge o la terminologia emprada en el CcC, on encara preval l'androcentrisme.

Tampoc es respecta la paritat entre dones i homes en els òrgans de govern de les persones jurídiques públiques.

- En relació amb la determinació de la filiació, en pocs anys s'ha produït un canvi de mentalitat en la societat i, actualment, el fet de considerar expressament les relacions sexuals de la dona en el període de concepció per tal de determinar la filiació constitueix un atemptat greu a la seva dignitat.
- Respecte la capacitat de les persones, la legislació actual no ha fet efectiu el mandat de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat, de 13 de desembre de 2006. També es constata la demanda de les entitats que defensen els drets de les persones discapacitades relativa a la introducció de canvis a nivell legislatiu que garanteixin la capacitat jurídica de totes les persones. Alhora, aquestes entitats també sol·liciten dels poders públics que realitzin actuacions de suport a la persona del discapacitat.
- Les evidències relatives a les modificacions en el règim successori són, en primer lloc i pel que fa a la potenciació de la figura d'hereu enfront de la llegítima, el canvi en la concepció del tipus de família i l'envelliment de la població, que fa que la llegítima ja no tingui el sentit

9

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 9 de 23

77

que tenia en el seu origen i que l'hereu es trobi en dificultats pel que fa al pagament de la llegítima, atès que en ocasions la part líquida de l'herència no permet cobrir-la així com tampoc es permet l'ajornament del seu pagament per tal d'obtenir la liquiditat necessària. En segon lloc, i pel que fa al maltractament psicològic, aquesta situació que ja està present en contextos com el de violència de gènere o d'assetjament laboral, que l'equiparen a la violència física o a qualsevol abús de caràcter sexual, no està previst com a causa de desheretament. En tercer lloc, en el cas de l'acceptació de l'herència, la regulació actual del CcC no protegeix prou la figura de la persona hereva atès que li exigeix una responsabilitat massa àmplia pels deutes i les càrregues de l'herència, que s'han de satisfer amb els béns d'aquesta i amb tot el seu patrimoni. En quart i últim lloc, es fa evident que la disparitat en els terminis de prescripció de les accions de reclamació de la llegítima, del seu suplement i de la quarta viudal, suposen desigualtats en situacions que han de tenir el mateix tractament.

- Pel que fa a la mediació i altres mitjans de resolució de conflictes, és una evidència que la utilització d'aquests mètodes de resolució de conflictes és escassa. Una comparativa sobre l'ús de la mediació posaria Catalunya per sota de la gran majoria de països de la Unió Europea.

Empíricament es constata una davallada en les derivacions judicials a la mediació, d'acord amb les dades següents: l'any 2014 es varen produir 2.359 derivacions judicials, l'any 2015 eren 2.349, l'any 2016 se'n produïren 1.845, l'any 2017 n'hi van haver 1.754 i durant l'any 2018 es produïren 1.383 derivacions. Les dades demostren clarament un descens continuat.

- Pel que fa a l'autonomia de la persona i al dret a la informació sobre la salut, cal tenir present l'Informe del Departament de Salut de gener de 2019 sobre el Registre de voluntats anticipades on hi figuren les dades del Registre Nacional d'Instruccions Prèvies. D'aquest informe es desprèn que a Catalunya s'emet un nombre molt superior de documents de voluntats anticipades en relació amb altres comunitats autònomes amb un nombre d'habitants igual o superior. Així, en data 1 de gener de 2018, a Catalunya s'han emès 83.179 documents de voluntat anticipada mentre que a Andalusia se n'han emès 38.531 i, a la comunitat autònoma de Madrid, 26.900.

També constitueixen una evidència els nombrosos treballs sobre aquesta matèria que ha elaborat el Comitè de Bioètica de Catalunya. Entre d'altres, les *Consideracions sobre el model català de decisions anticipades*, de 31 de juliol de 2015, l'informe *Eficàcia del document de voluntats anticipades per garantir el respecte a l'autonomia de les persones*, d'octubre de 2017 o el document *Respecte a la voluntat de la persona amb trastorn mental*, de desembre de 2017.

- En relació amb la constitució de fundacions per part de persones jurídiques públiques, el fet que hi participi una persona privada és només a efectes formals en el moment de la constitució però, en la pràctica, en els òrgans de govern i en la vida de la fundació, el pes recau sobre les entitats públiques.
- En relació amb la protecció dels animals, resulta evident el grau de conscienciació social visualitzat en els mitjans de comunicació. Les organitzacions en favor de la protecció dels

animals han realitzat diverses denúncies en aquest àmbit. També a nivell judicial, en l'àmbit civil, hi ha hagut una tendència canviant en les sentències en favor de l'especificitat de l'animal com a bé, així com el respecte a la protecció del seu benestar i la seva dignitat.

- En relació amb la penyora, les dades són molt eloqüents. Si fem una comparativa entre Catalunya i la resta de l'Estat, el resultat és clar. D'acord amb les dades difoses pel Consell General del Notariat del període 2011-2018, en el primer trimestre de l'any 2018 el volum econòmic de les penyores signades a la resta de comunitats autònomes va ser d'un valor de 198.836.510 €, mentre que a Catalunya no va superar el valor de 1.313.876 €. Cal indicar, també, que la penyora flotant (igual que la doble penyora que ja ha estat incorporada al llibre cinquè del CcC per la Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient) és, des de fa temps, una demanda de diversos col·lectius de professionals del dret.
- Pel que fa a les reunions per videoconferència dels òrgans de les persones jurídiques de dret privat regulades pel CcC, durant l'estat d'alarma derivat de la Covid-19, aquelles entitats que no havien previst expressament en els seus estatuts la possibilitat de celebrar reunions i adoptar acords per videoconferència o altres mitjans de comunicació a distància, s'han trobat amb la dificultat i la incertesa per continuar funcionant i per exercir les seves activitats. Aquestes incerteses han provocat nombroses consultes adreçades a la unitat administrativa que té encomanades les funcions de supervisió d'associacions d'utilitat pública i protectorat de fundacions i de registre d'associacions i fundacions. Per aquest motiu, es van haver d'adoptar solucions temporals per pal·liar aquestes dificultats mitjançant el Decret llei 10/2020, de 27 de març, pel qual s'estableixen noves mesures extraordinàries per fer front a l'impacte sanitari, econòmic i social de la COVID-19, modificat pel Decret llei 26/2020, de 23 de juny, de mesures extraordinàries en matèria sanitària i administrativa, que ara cal regular de manera estable en el CcC.

e) Establiment de les línies principals de l'escenari base

Tal com s'indica en l'exposició de motius de l'Avantprojecte de llei, amb aquesta normativa es pretén actualitzar el CcC per incorporar determinades modificacions exigides per l'evolució de la societat, pels canvis legislatius en dret comparat o per situacions respecte de les quals la doctrina i la pràctica jurídica reclamen noves respostes. El temps transcorregut des de l'entrada en vigor dels llibres del Codi civil, en la majoria dels casos més d'una dècada, aconsella la seva revisió per tal de fer-los permeables a les noves realitats jurídiques, econòmiques i socials.

D'acord amb l'article 6 de la Primera Llei del CcC, aquest es configura com un codi obert que, com a conseqüència de la realitat canviant, exigeix una continua adaptació de les regles jurídiques a les noves necessitats de regulació.

1.2 Establiment dels objectius

- Adequar el Codi civil de Catalunya a la realitat social i jurídica dels nostres dies.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- Garantir el principi d'igualtat de gènere en l'àmbit civil.
- Reforçar la posició de la dona en matèria de filiació i evitar que la regulació suposi un tracte atemptatori contra la seva dignitat.
- Donar efectivitat a les previsions recollides a la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat en matèria civil.
- Protegir la figura de la persona hereva en relació amb l'acceptació de l'herència i reforçar aquesta figura per damunt d'altres institucions així com homogeneïtzar els terminis de prescripció de les accions de reclamació de la llegítima, del seu suplement i de la quarta vidual.
- Igualar el maltractament psicològic a altres formes de violència en les causes de desheretament.
- Promoure l'ús de mecanismes extrajudicials de resolució de conflictes en l'àmbit civil.
- Reforçar el tractament de l'autonomia de la voluntat en l'àmbit de les decisions de la salut i certs aspectes de la capacitat.
- Aclarir la possibilitat de la constitució de fundacions únicament amb persones jurídiques públiques.
- Reforçar la protecció dels animals per la seva condició d'éssers vius.
- Fer més competitiva la figura del dret real de penyora incorporant la penyora flotant i dotar les parts de major seguretat jurídica amb l'adopció de mesures i mecanismes que donin garanties en cas d'execució.
- Garantir que les reunions dels òrgans col·legiats de les persones jurídiques de dret privat regulades pel CcC es puguin celebrar per videoconferència o altres mitjans de comunicació si els seus estatuts no ho prohibeixen expressament.

1.3 Identificació de les opcions de regulació

S'identifiquen les opcions de regulació següents:

a) Opció de "no fer res":

L'opció de no fer res suposa mantenir la redacció actual del CcC, situació que provoca els efectes següents:

Respecte a la igualtat de gènere, no adaptar la terminologia i mantenir certes expressions androcèntriques comporta continuar amb un llenguatge que no és respectuós amb el gènere i no dona visibilitat a la dona. A banda del tema del llenguatge, la redacció actual no disposa de

12

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 12 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

cap precepte que estableixi la igualtat entre dones i homes com a principi, ni determina cap acció obligatòria en relació amb la igualtat de gènere.

No introduir canvis en matèria de filiació suposa que continuaran presents en l'articulat de la norma certs matisos que poden suposar un tracte discriminatori, atemptatori contra la dignitat i, fins i tot vexatori de la figura de la mare.

Respecte de la capacitat de les persones, continuar amb la regulació actual significa no fer efectiu el mandat de la Convenció de les Nacions Unides de 2006 i també la permanència de certs aspectes que suposen una discriminació per les persones amb discapacitat.

Continuar amb la regulació actual de la institució de la persona hereva en relació amb l'acceptació de l'herència i de la seva relació amb la institució de la persona legitimària suposa mantenir una regulació que no encaixa amb la realitat social d'aquesta institució. Pel que fa a la regulació del desheretament, continuar amb el règim actual comporta no tenir en compte el maltractament psicològic, quan en altres aspectes de la realitat ja s'equipara a la violència física. En el cas d'acceptació de l'herència, no regular significa no limitar suficientment la responsabilitat del titular de l'herència i no enfortir la seva posició. Pel que fa al manteniment dels terminis de prescripció de les accions de reclamació de la llegítima, del seu suplement i de la quarta vidual, suposa continuar amb uns terminis desiguals per a situacions que han de tenir el mateix tractament.

No incorporar una regulació que fomenti la mediació com a mitjà de resolució de conflictes implica no atendre les recomanacions de la Unió Europea sobre la necessitat que els Estats membres realitzin accions per impulsar la utilització de la mediació i altres mitjans de resolució de conflictes.

Malgrat disposar d'una legislació moderna, continuar amb la regulació actual sobre l'autonomia de la persona en l'àmbit de la salut suposa perdre l'oportunitat d'introduir millores que reforcen encara més la voluntat i la decisió de la persona.

En l'àmbit dels drets dels animals, no actualitzar la regulació actual per tal d'adequar-la a la realitat social, comporta no dotar-los de la protecció que mereixen com éssers vius.

En relació amb la constitució de fundacions per part de persones jurídiques públiques, mantenir la situació actual suposa l'existència d'un requisit que en la pràctica es converteix en una exigència merament formal.

La no disposició en el nostre ordenament jurídic de la penyora flotant afebleix la utilització d'aquest dret real de garantia i imposa a les parts un augment dels costos, tant de temps com de diners, pel fet d'haver de constituir la penyora per a cada acte jurídic celebrat entre el mateix deutor i creditor.

Pel que fa a les reunions per mitjans telemàtics dels òrgans col·legiats de les persones jurídiques, si es manté la regulació actual de permetre la utilització d'aquests mitjans només en el cas que els estatuts de l'entitat ho permetin expressament, es perd l'oportunitat que aquestes entitats continuïn funcionant amb normalitat i estabilitat quan les circumstàncies impedeixen les

13

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 13 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

reunions presencials o bé que hagin de modificar els seus estatuts per permetre les reunions telemàtiques, amb les càrregues que comporta.

b) Opció proposada:

L'opció proposada opta per la regulació legislativa. Es vol dotar de completesa i coherència el dret civil català, de manera que cal modificar i adaptar el Codi civil de Catalunya per tal que els canvis socials es reflecteixin en la legislació positiva i, sempre que siguin matèries civils, cal que s'inclouguin al Codi civil de Catalunya a efectes de sistematització del dret civil de Catalunya.

2. Anàlisi de l'impacte de les opcions de regulació considerades

2.A Informe d'impacte pressupostari

La tramitació de l'Avantprojecte de llei s'aborda sense previsió d'afectacions ni repercussions en els pressupostos de la Generalitat, ni en el capítol d'ingressos ni en el de despeses. La matèria objecte de regulació correspon al dret privat i, per tant, no té impacte pressupostari per a l'Administració pública.

2.B Informe d'impacte econòmic i social

a) Igualtat entre dones i homes

Els canvis normatius que es proposen situen la dona en el mateix nivell que l'home, tant pel que fa al llenguatge que s'utilitza en els textos legals com pel que fa al reconeixement dels seus drets. També s'aconsegueix la paritat en els òrgans de govern de les persones jurídiques del sector públic.

b) La capacitat jurídica de totes les persones

Socialment es redueixen les diferències entre les persones amb plena capacitat jurídica i les mal anomenades incapacitades, entenent que no existeixen aquestes dues categories sinó que es pressuposa la capacitat jurídica de totes les persones i es preveuen mesures de suport per respectar la voluntat d'aquelles persones que tinguin la capacitat modificada judicialment.

c) El reforç de la figura de la persona hereva

Es potencia la figura de la persona hereva pel que fa a l'acceptació de l'herència i en la seva relació amb la figura del legitimari, tenint en compte la sensibilitat social actual que demana acotar i limitar en determinats casos la responsabilitat ultra vires o la confusió de patrimonis de l'hereu i determinats fenòmens socials com l'envelliment de la població i els canvis en els models de família. Aquestes mesures comporten que es puguin acceptar més herències atesa la major protecció de la figura de l'hereu i la reducció de les càrregues associades.

14

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 14 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

La inclusió del maltractament psicològic com a causa de desheretament dotarà aquesta modalitat de violència de més visibilitat i es fomentarà el seu reconeixement com a causa de maltractament.

d) La potenciació de la mediació i altres mitjans de resolució de conflictes

La utilització de la mediació i altres mitjans de resolució de conflictes comporta un canvi de mentalitat i d'orientació en la resolució dels conflictes entre la ciutadania i una reducció dels processos contenciosos. També suposa un impacte positiu per a les parts en conflicte ja que participaran en la cerca de la solució, de manera que la resolució de la controvèrsia no es basarà en un guanyador i un perdedor sinó que la solució serà consensuada i acceptada per ambdues parts.

Pel que fa als professionals de la mediació, suposa l'especialització, la millora de la qualitat de les mediacions i l'augment de les mediacions que duren a terme.

e) L'autonomia de la persona en l'àmbit de la salut

En l'àmbit de la salut, es reforça l'autonomia de la persona per prendre decisions i expressar la seva voluntat, en la línia de potenciar el respecte a la voluntat de les persones en tot moment i en tots els àmbits, sempre que la llei ho permeti.

f) La constitució de fundacions per part de persones jurídiques públiques

Amb l'aclariment que les persones jurídiques públiques poden constituir fundacions sense la concurrència d'una persona privada, s'agilitarà la gestió dels tràmits per a constituir aquestes fundacions per part de les persones jurídiques públiques.

g) La penyora flotant

La regulació d'aquesta garantia real té una afectació directa en l'economia, atès que es redueixen els costos de temps i de diners que ara suposa haver de constituir tantes penyores com actes jurídics se celebren amb un mateix creditor.

h) La celebració de reunions i la presa d'acords dels òrgans de les persones jurídiques de dret privat regulades pel CcC

Regular la possibilitat que les reunions dels òrgans col·legiats de les persones jurídiques de dret privat regulades pel CcC es puguin fer per videoconferència o altres mitjans de comunicació, si els estatuts no ho prohibeixen expressament, té un impacte econòmic per a les entitats. Aquestes no hauran de modificar els estatuts per permetre expressament les reunions telemàtiques i els hi permetrà més agilitat a l'hora de prendre decisions per tal de continuar amb el seu funcionament ordinari. Amb aquesta mesura també s'afavoreix la participació dels membres dels òrgans de l'entitat ja que es millora l'accessibilitat i s'eviten desplaçaments innecessaris.

15

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 15 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

A nivell social, l'impacte recau en les persones beneficiàries de les activitats que duen a terme aquestes persones jurídiques, atès que podran continuar funcionant quan les circumstàncies impedeixin les reunions presencials i quan hi hagi dificultats per celebrar les reunions de manera presencial tenint en compte la disponibilitat dels membres dels òrgans col·legiats.

2.C Informe d'impacte normatiu en termes de simplificació i reducció de càrregues administratives

a) Opció de "no fer res":

No tindria cap incidència en termes de simplificació normativa i de reducció de càrregues administratives.

b) Opció proposada:

La introducció de les novetats esmentades comporta la modificació dels llibres primer a sisè del CcC.

Concretament, suposa les modificacions següents:

a) Modificació del llibre primer del CcC, relatiu a la Primera Llei del CcC:

- L'article 111-7: *Bona fe i actes propis*. S'incorpora com a nou paràgraf l'article posterior actual, el 111-8, referit a *Actes propis*.
- L'article 111-8: *Igualtat i no discriminació per raó de gènere*. S'incorpora la igualtat de gènere en les disposicions generals com a principi de caràcter informador. El contingut actual de l'article 111-8 s'integra com a segon paràgraf en l'article 111-7.
- L'article 111-10: *Resolució alternativa de conflictes*. Estableix que les parts intentaran gestionar les seves controvèrsies mitjançant la mediació, per tal d'evitar l'obertura de processos judicials. L'actualització situa l'intent de mediació dins les disposicions generals com a principi informador. El vigent article 111-10 passa a ser l'article 111-11.
- L'article 111-11. El vigent article 111-10 passa a ser l'article 111-11. *Vigència de les lleis*, amb el mateix contingut.

b) Modificació del llibre segon del CcC, relatiu a la persona i la família:

- L'article 211-1: *Personalitat civil*. La redacció experimenta un canvi en substituir el substantiu *concebut* per *concepció*.
- L'article 211-3: *Exercici dels drets*. Aquest títol substitueix l'actual *Capacitat d'obrar*. La modificació fa desaparèixer qualsevol referència a la capacitat d'obrar. Estableix que per garantir l'exercici de drets en determinades situacions personals es poden adoptar mesures d'assistència i suport, que tindran caràcter temporal i restrictiu. Tanca l'article un apartat 3 que determina que totes les persones poden exercir el dret de sufragi d'acord amb el que estableix la legislació electoral.
- L'article 211-4: *Majoria d'edat*. Es completa l'apartat primer per assenyalar que quan s'arriba a la majoria d'edat cessen les limitacions pròpies de la minoria d'edat.
- L'article 211-5: *Minoria d'edat*. Se substitueix "el menor" per "la minoria d'edat".

16

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 16 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- L'article 211-6: *Interès superior de la persona menor*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.
- L'article 211-7: *Emancipació*. Se substitueix l'expressió "menor emancipat" per la de "persona emancipada".
- L'article 211-9: *Emancipació per consentiment*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.
- L'article 211-10: *Emancipació per resolució judicial*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.
- L'article 211-11: *Vida independent*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu. Se substitueix "el menor" per "la persona".
- L'article 211-12: *Actes que requereixen complement de capacitat*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu. L'apartat 3 d'aquest article inclou com a novetat l'anul·labilitat dels actes fets sense el complement de capacitat a instància de la persona que ha de prestar-lo mentre la persona menor no arribi a la majoria d'edat. La redacció actual disposa d'un termini de quatre anys per aquesta persona que ha de prestar-lo.
- L'article 212-1: *Dret a la informació sobre la salut*. Reforça la decisió de la persona en relació amb aquest dret i preveu les característiques d'aquesta informació i la confidencialitat de les dades. Es realitzen modificacions respecte a la terminologia per qüestió del gènere.
- L'article 212-2: *Consentiment informat*. Estableix com ha de ser aquest consentiment, respectant la dignitat de la persona i la seva voluntat i preferències.
- L'article 212-3: *Document de voluntats anticipades*. Estableix els requisits de formalització del document de voluntats anticipades. Respecte de la revocació del document, afegeix que el document posterior revoca l'anterior, llevat que la persona atorgant manifesti altrament. També s'efectuen correccions respecte al llenguatge de gènere.
- L'article 212-4: *Internament*. Es reforça el consentiment de la persona afectada.
- L'article 212-5: *Internament urgent*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.
- L'article 212-6: *Canvi de circumstàncies en l'internament voluntari*. Substitueix el substantiu *trastorn* per *la causa que va donar origen* en la segona referència que en fa el precepte actual. També hi ha modificacions respecte al llenguatge de gènere.
- L'article 212-7: *Decisions sobre el propi cos*. Incorpora un apartat nou a l'article, que disposa que correspon a la dona la decisió sobre la interrupció voluntària del seu embaràs en les condicions que determinin les lleis.
- L'article 222-40: *Administració dels béns*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.
- L'article 233-2: *Mesures definitives*. S'afegeix un subapartat nou a l'apartat 5 per tal que en el conveni regulador s'hi hagi d'incloure l'atribució de la tinença dels animals de companyia.
- L'article 233-4: *Mesures definitives acordades per l'autoritat judicial*. S'afegeix a l'apartat segon el règim de la tinença dels animals de companyia com a mesura determinada per l'autoritat judicial.
- L'article 235-10: *Presumpcions de paternitat*. S'incorpora un nou apartat per afegir, com a presumpció de paternitat, el supòsit que actualment està previst en l'article 235-18, consistent en què la prova de les relacions sexuals de la mare amb un home diferent del demandat durant el període legal de concepció no és suficient per a destruir les presumpcions de paternitat. També s'adapta la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.

17

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 17 de 23

- L'article 235-18: *Negativa a la prova biològica*. Es modifica tot el contingut de l'article actual, referit a les *Relacions de la mare amb altres homes* i se situa l'apartat primer en un nou apartat de l'article 235-10. Se suprimeixen els apartats segon i tercer respecte a la possibilitat de cridar als altres homes perquè intervinguin en el procés com a demandats i la possibilitat de declarar pare aquell la paternitat del qual resulti més versemblant. Aquest nou article adopta el títol de *Negativa a la prova biològica* i recull que la filiació biològica es pot determinar encara que la persona demandada es negui a sotmetre's a la prova biològica corresponent.
 - L'article 236-4: *Relacions personals*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu. També s'introdueix un nou apartat quart, on s'indica que es procuri acudir a la mediació o a altres mitjans alternatius de resolució de conflictes.
 - L'article 236-21: *Administració dels béns*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.
 - L'article 237-13: *Extinció*. S'afegeix a l'apartat e) l'extinció de l'obligació de prestar aliments en els casos de desheretament contemplats als apartats a) a d) de l'article 451-17.2.
- c) Modificació del llibre tercer del CcC, relatiu a les persones jurídiques:
- L'article 311-4: *Denominació*. Respecte als límits de la denominació de les persones jurídiques, afegeix que tampoc es podran incloure expressions discriminatòries.
 - L'article 311-10: *Persones jurídiques del sector públic*. S'incorpora aquest article per establir que les persones jurídiques del sector públic sotmeses al dret privat tenen l'obligació de garantir el principi d'igualtat entre dones i homes i també establir en les condicions generals de contractació, contractes o clàusules d'adhesió el compromís d'acudir a la mediació. El mateix disposa per a les persones jurídiques declarades d'utilitat pública, mentre mantinguin aquest caràcter.
 - L'article 312-3: *Composició dels òrgans col·legiats*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu. També disposa que en la formació dels òrgans s'ha de respectar la paritat de dones i homes.
 - L'article 312-5: *Reunió*. Preveu que els òrgans col·legiats de les persones jurídiques es puguin reunir per videoconferència o altres mitjans de comunicació si els estatuts no ho prohibeixen expressament.
 - L'article 322-10: *Composició de l'òrgan de govern i requisits per a ésser-ne membre*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu. S'afegeix un nou apartat que disposa la paritat en els òrgans de les associacions declarades d'utilitat pública.
 - L'article 322-12: *Elecció i nomenament*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu. També disposa que en les associacions d'utilitat pública, les candidatures que es presentin a elecció han de respectar la paritat entre dones i homes.
 - L'article 322-14: *Exercici de les funcions de govern*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.
 - L'article 331-2: *Capacitat per la constitució*. Es modifica tot l'article per aclarir la possibilitat de constitució de fundacions per part de persones jurídiques públiques sense la necessitat que hi concorrin persones privades.
 - L'article 332-3: *Composició del patronat i requisits per a ésser-ne membre*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.
 - L'article 332-8: *Exercici de les funcions de govern*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

d) Modificació del llibre quart del CcC, relatiu a les successions:

- L'article 451-4: *Llegítima de les persones progenitores*. S'estableix, de manera general i no només com a causa de desheretament o de declaració d'indignitat, que les persones progenitores no poden incrementar la seva llegítima amb la part que correspon a l'altra persona progenitora, si aquesta no l'adquireix.
- L'article 451-6: *Llegítima individual de la descendència*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.
- L'article 451-11: *Pagament de la llegítima*. S'inclou la possibilitat de pagar la llegítima en part en diners i en part en béns. També possibilitat d'ajornar el pagament durant la vida de la persona titular de l'herència. L'article inclou l'adaptació del llenguatge per qüestió de gènere.
- L'article 451-17: *Causas de desheretament*. Inclou el maltractament psicològic com a maltractament greu. L'article inclou adaptació del llenguatge per raó de gènere.
- L'article 451-20: *Impugnació del desheretament*. Estableix que, excepcionalment, la prova de la inexistència de la causa de l'article 451-17.2 e) sobre l'absència de relació familiar entre la persona causant i la persona legitimària correspon a la persona legitimària. L'article també adapta el llenguatge per raó de gènere.
- L'article 451-27: *Prescripció*. Es modifica el termini de prescripció per a exigir la llegítima i el suplement, que passa de deu anys a quatre anys. L'article també adapta el llenguatge a la igualtat de gènere.
- L'article 452-6: *Extinció de la quarta vidual*. Es modifica el termini de prescripció per a la reclamació de la quarta vidual, que passa ser de quatre anys.
- L'article 461-15: *Presa d'inventari*. Estableix que l'inventari es presumeix fet en forma, encara que no inclogui fiances o altres garanties per deutes aliens, mentre la part creditora no hagi requerit fefaentment de pagament. L'article també adapta el llenguatge per igualtat de gènere.
- L'article 461-16: *Benefici legal d'inventari*. Es manté el benefici legal d'inventari a les persones amb minoria d'edat, les subjectes a tutela i curatela i les hereves de confiança sigui quin sigui el moment en què acceptin l'herència. L'article també adapta el llenguatge per igualtat de gènere.
- L'article 461-18: *Efectes de l'acceptació pura i simple*. Es modifica l'article i s'afegeix un nou apartat per determinar que, en l'acceptació pura i simple de l'herència, els propis béns només podran ser perseguits per la part creditora quan els béns relictos siguin insuficients. La persona titular de l'herència respon dels deutes derivats de fiances, avals o altres garanties personals que desconegui en el moment d'acceptar l'herència, exclusivament, amb els béns hereditaris que subsisteixin en el moment en que en tingui coneixement. L'article també adapta el llenguatge per raó de gènere.
- L'article 461-20: *Efectes de l'acceptació de l'herència a benefici d'inventari*. S'incorpora un nou apartat per preveure que, en el cas d'obligacions que la persona hereva desconegui en el moment de la formalització de l'inventari, que li són reclamades un cop s'hagin liquidat els deutes i les càrregues i hagi tingut lloc la confusió de patrimonis, la responsabilitat de la persona hereva es limita als béns hereditaris que subsisteixin en el moment que conegui la reclamació. La modificació també inclou l'adaptació del llenguatge per raó de gènere.

e) Modificació del llibre cinquè del CcC, relatiu als drets reals:

- L'enunciat del Títol I passa a anomenar-se *Els béns i els animals*.

19

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat
d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 19 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- L'article 511-1: *Els béns*. Es modifica l'apartat tercer per eliminar la frase que establia que als animals només se'ls apliquen les regles dels béns en allò que permet llur naturalesa.
 - L'article 511-3: *Els animals*. El contingut del vigent article 511-3 relatiu als *Fruits* passa a ser l'article 511-4. En l'actual article 511-3 es reconeix l'especificitat dels animals respecte dels béns i es prohibeix el maltractament i l'abandonament.
 - L'article 511-4: *Fruits*. El contingut de l'article 511-3 relatiu als fruits s'incorpora en un nou precepte, el 511-4.
 - L'article 542-22: *Troballes*. Se substitueix l'expressió "animals domèstics" per "animals de companyia" i es fa èmfasi en la protecció dels animals.
 - L'article 569-14: *Obligacions garantibles amb penyora*. S'afegeix un nou apartat que reconeix la possibilitat que una penyora garanteixi diverses obligacions entre les mateixes persones deutores i creditors, durant un període de temps i per una quantia màxima convinguts.
 - L'article 569-17: *Substitució del bé empenyorat*. Se suprimeix l'apartat 4, relatiu a la substitució del bé empenyorat.
- f) Modificació del llibre sisè del CcC, relatiu a les obligacions i els contractes, i de modificació dels llibres primer, segon, tercer, quart i cinquè:
- L'article 621-5: *Determinació del preu*. Preveu la possibilitat de resoldre les discrepàncies sobre la determinació del preu a través de la mediació. La modificació també inclou l'adaptació del llenguatge per raó de gènere.
 - L'article 621-7: *Deure d'informació*. S'afegeix l'obligació que la part venedora hagi d'informar a la part compradora que, per tal de facilitar la conclusió del contracte, es pugui acudir a la mediació i altres sistemes alternatius de resolució de conflictes per a la gestió de les controvèrsies. La modificació també inclou l'adaptació del llenguatge per raó de gènere.
 - L'article 621-37: *Remeis*. S'afegeix un nou apartat per potenciar el recurs a la mediació i altres mecanismes de resolució de conflictes.
 - L'article 623-9: *Ús i costum de la bona pagesia*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.
 - L'article 623-33: *Masoveria*. Adaptació de la terminologia a la igualtat de gènere, amb un llenguatge inclusiu.
- g) Disposició transitòria única. *Termini de prescripció*. S'estableixen els terminis de prescripció de les pretensions per a exigir la llegítima i el seu suplement.

2.D Informe d'impacte de gènere

Un dels objectius de l'Avantprojecte de llei és promoure la igualtat de gènere. A tal efecte es pretén actualitzar el Codi civil per tal que adopti un llenguatge i una terminologia que sigui respectuosa amb aquesta igualtat.

Es busca la igualtat entre dones i homes en establir la paritat en els òrgans de les persones jurídiques públiques.

20

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 20 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

En matèria de filiació s'aborda una modificació que eviti situacions discriminatòries que afectin la dona. Respecte les decisions sobre el propi cos, s'inclou un precepte en forma de principi que estableix que correspon a la dona la decisió sobre la interrupció voluntària de l'embaràs, en les condicions que determinin les lleis.

3. Comparació de les opcions de regulació considerades

Motius pels quals l'opció proposada és millor que l'opció de "no fer res".

En matèria d'igualtat entre dones i homes, l'opció proposada permet incloure en la legislació civil catalana el principi d'igualtat de gènere i adaptar el llenguatge del CcC per tal que sigui inclusiu. També fa visible el paper de la dona, en els casos de filiació, i elimina matisos que, en ocasions, poden ser discriminatoris.

Pel que fa a la capacitat, incorpora i adapta al nostre dret els mandats de la Convenció de Nova York. Suposa el primer pas per considerar la discapacitat de les persones com a objecte i reconeixement de drets i de suports a partir d'un nou tractament en la normativa de dret privat.

L'Avantprojecte millora la regulació de dret successori, seguint la línia de les legislacions europees de potenciar la figura de la persona hereva en relació amb altres institucions successòries, així com facilitar l'acceptació de l'herència. Igualment, el nostre dret, en molts sectors i matèries, equipara el maltractament psicològic a la violència física i aquesta equiparació també es reconeix com a causa de desheretament en la modificació que es proposa. També iguala els terminis de prescripció de les accions de reclamació de la llegítima, del seu suplement i de la quarta vidual.

Respecte la mediació i altres formes alternatives de resolució de conflictes, recull les indicacions de la Unió Europea i fomenta i promou la utilització d'aquests mecanismes de gestió i resolució de conflictes.

L'opció proposada reforça l'autonomia de la voluntat i la lliure decisió de la persona en matèries com la capacitat, en especial en el règim d'internaments, i l'autonomia en l'àmbit de la salut.

Pel que fa els animals, l'opció proposada ofereix més garanties per a la seva protecció ja que la regulació proposada reconeix la seva especificitat, com a éssers vius, en relació amb la resta de béns.

Respecte la penyora, és imprescindible introduir la penyora flotant per equiparar aquesta garantia a la regulació de les legislacions del nostre entorn, i per reduir els costos de temps i de diners que actualment suposa haver de constituir tantes penyores com actes jurídics se celebren amb un mateix creditor.

Pel que fa a la possibilitat que les reunions dels òrgans col·legiats de les persones jurídiques de dret privat regulades pel CcC es puguin fer per videoconferència o altres mitjans de comunicació, si els estatuts no ho prohibeixen expressament, l'opció proposada permet que les entitats puguin continuar funcionant quan les reunions presencials no siguin possibles, sense necessitat d'haver de modificar els estatuts per preveure-ho expressament. El canvi normatiu

21

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 21 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

agilitza i facilita el funcionament d'aquestes entitats, de manera que suposa un benefici directe per a les persones beneficiàries de les seves activitats.

4. Implementació, seguiment i avaluació de la norma

- Implementació:

L'Avantprojecte de llei no preveu expressament el desplegament reglamentari. Tanmateix, per a la seva implementació, s'haurà de dur a terme la difusió d'aquestes modificacions normatives a la ciutadania en general i, en concret, als professionals del dret, als jutges i magistrats, als professionals de la salut, als professionals de la mediació i, especialment, als col·legis professionals afectats i a les administracions públiques pel que fa a la paritat en els òrgans de govern de les persones jurídiques públiques.

- Seguiment i avaluació de la norma:

Per tal d'avaluar l'acompliment dels objectius de l'Avantprojecte de llei es farà un seguiment de l'impacte social i econòmic de les modificacions proposades.

Pel que fa a la consolidació del principi d'igualtat de gènere s'hauran d'impulsar enquestes a la població i, pel que fa a la composició paritària dels òrgans de govern de les persones jurídiques públiques, s'haurà d'analitzar la seva composició per determinar si la igualtat es compleix. En relació amb el tractament de les relacions sexuals de la mare per la determinació de la paternitat, serà necessari analitzar les resolucions judicials per veure els mecanismes que utilitzen per determinar la filiació.

En relació amb les modificacions en l'àmbit de la capacitat, el seguiment de la norma inclourà enquestes a la població per determinar el coneixement i la conscienciació sobre la capacitat de les persones i sobre el mal ús del terme "incapacitat" i, concretament, la valoració que en fan tant les famílies com els representants de les entitats de les persones amb discapacitat.

A nivell del dret successori, l'efectivitat de les mesures previstes a l'Avantprojecte es poden copsar mitjançant les dades del Col·legi de Notaris de Catalunya pel que fa a les condicions d'acceptació de les herències i del reforç de la persona hereva en relació amb el legitimari.

Respecte de la mediació i la resolució alternativa de conflictes, el seguiment de la norma se centra en comprovar si els canvis normatius incideixen en la disminució dels processos judicials i en un augment de la mediació, a banda de les enquestes de satisfacció que, a nivell complementari, es poden realitzar a les parts en conflicte tant si han resolt la controvèrsia com si no.

Pel que fa a les modificacions normatives previstes respecte l'autonomia de la persona en l'àmbit de la salut, es pot constatar si hi ha hagut un increment de les inscripcions en el Registre de voluntats anticipades.

En relació amb els animals, es pot constatar la seva major protecció en la incidència en els mitjans de comunicació. Els canvis es faran visibles en el menor nombre de maltractaments i

22

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 22 de 23

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

abandonaments. A banda, les millores normatives també poden ser visibles en el canvi de consideració dels animals en les resolucions judicials, així com en el grau de satisfacció mitjançant l'enquesta de determinats grups i protectores d'animals.

Pel que fa a les novetats respecte de la penyora flotant, es pot constatar l'augment en el nombre de penyores d'aquest tipus mitjançant les dades que puguin ser facilitades pel Col·legi de Notaris de Catalunya. Les penyores que no s'elevin a document públic no podran ser tingudes en compte en l'anàlisi de l'avaluació de la norma.

Respecte a la possibilitat que les reunions dels òrgans col·legiats de les persones jurídiques de dret privat regulades pel CcC es puguin fer per videoconferència o altres mitjans de comunicació si els estatuts no ho prohibeixen expressament, l'efectivitat de la mesura es pot constatar en el grau de satisfacció obtingut en les enquestes a les entitats i també a les persones associades o beneficiàries de les seves activitats, per tal de constatar si hi ha hagut una millora en l'agilitat en el funcionament de l'entitat.

Director General de Dret i d'Entitats Jurídiques

23

Doc. original signat per:
Xavier Bernadí Gil 06/07/2020

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat
d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
13/07/2021 12:28:34

Data caducitat còpia:
13/07/2024 00:00:00

Pàgina 23 de 23